

Мартьянова Р.А.

юрист з міграційного права

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ПРОТИДІЇ НЕЛЕГАЛЬНОЇ МІГРАЦІЇ

У статті здійснено дослідження державно-управлінського впливу через органи влади на регулювання міграційних процесів з позиції міграційних пріоритетів, спрямованих на забезпечення безпеки країни та національні інтереси держави. Розглянуто співвідношення понять «управління міграційними процесами» та «регулювання міграційними процесами». Дано власне розуміння вказаних понять.

Доведено, що сьогодення вимагає створення нового підходу до формування державного управління у сфері протидії нелегальній міграції та впровадження дієвого механізму державного управління, який містить стратегічні цілі, державно-управлінський вплив на суспільні відносини, кількісні індикатори досягнення цілей, результат.

Механізм протидії нелегальній міграції досліджено з точки зору державного управління, який запропоновано розглядати як організаційно-правовий механізм протидії нелегальній міграції, що ґрунтується на тісній взаємодії органів влади діяльність яких спрямована на протидію нелегальній міграції. Нормативно-правове регулювання міграційних процесів розглянуто як основа механізму, яке виступає як засіб державного управління і створює умови для розвитку всіх інших механізмів управління.

Доведено, що метою вказаного механізму є своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних та поточних загроз у сфері протидії нелегальній міграції, що залежить від впливу суб'єктів управління на об'єкт управління, тобто протизаконне, небезпечне явище яким є нелегальна міграція, та впливу суб'єктів управління на суб'єкт міграційних процесів (мігрантів), в залежності від їх правового статусу перебування в країні перебування.

Зроблено висновки та запропоновано механізм протидії нелегальній міграції розглядати як частину системи управління, яка забезпечується впливом на зовнішні та внутрішні фактори, а також сукупністю практичних заходів, методів, важелів впливу в залежності від органу управління, інструментів, нормативно-правових актів, за допомогою яких органи державного управління реалізують функції та завдання, що покладено на них у сфері протидії нелегальній міграції.

Ключові слова: управління міграційними процесами, нелегальна міграції, нерегульована міграція, механізм протидії нелегальній міграції.

Постановка проблеми. Безумовно в умовах сьогодення, режимі воєнного стану, що зумовлений широкомасштабним вторгненням росії на територію України, та міграційних процесів, які набрали обертів в Україні, державно-управлінські рішення та заходи, передусім, повинні бути спрямованими на захист національних інтересів та національної безпеки від загроз у сфері міграції та нелегальній міграції.

Зважаючи на сучасні міграційні процеси, які стали важливим чинником впливу на безпеку держави та розбудови європейської держави, постає завдання у необхідності розвитку нових підходів, методів та інструментів у вирішенні питань протидії нелегальній міграції, а від органів влади не лише достатньої інституційної спроможності в рамках власної компетенції, але і якісної між-

відомчої взаємодії, яка має ґрунтуватись на європейському досвіді та відповідати Європейським стандартам

Слід зазначити, що більшість наукових праць у сфері протидії нелегальній міграції присвячено міграційній політиці та механізмам протидії нелегальній міграції з точки зору адміністративного права та міжнародного права.

Тому актуальним питанням залишається дослідження механізму протидії нелегальній міграції з точки зору державного управління, визначення його змісту та мети, з урахуванням цілей та завдань міграційної політики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій та виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Питаннями регулювання міграційних процесів, управління міграційних

процесів, механізму протидії нелегальній міграції присвячено праці вчених: Н. Бортник, А. Дергач, О. Кузьменко, І. Майданік, О. Малиновська, О. Піскун, Р. Радейко, О. Ровенчак, А. Романюк, О. Риндзак, О. Шапоренко, та ін.

Однак аналіз зазначених праць не висвітлює в повній мірі особливостей формування та реалізації механізмів державного управління міграційних процесів у сфері протидії нелегальній міграції.

Тому питання механізму протидії нелегальній міграції з точки зору державного управління, визначення його мети, суб'єктів, об'єкту та напрямів потребує дослідження та удосконалення.

Метою статті є з'ясування змісту та комплексу елементів механізму протидії нелегальній міграції з точки зору державного управління та окреслення напрямів реалізації механізмів державного управління міграційних процесів у сфері протидії нелегальній міграції.

Виклад основного матеріалу. Одним із головних аспектів реалізації міграційної політики на сучасному етапі є її цілеспрямований державно-управлінський вплив через органи влади на регулювання міграційних процесів з позиції міграційних пріоритетів, спрямованих на забезпечення безпеки країни та національних інтересів держави.

Зважаючи на процеси глобалізації та цілеспрямовані дії держав Європейського Союзу щодо врегулювання міграційних процесів, вжиття жорстких заходів щодо порушень міграційного законодавства, в тому числі, встановлення обмежень в'їзду на свою територію, перед Україною постає питання удосконалення механізмів державного управління у сфері протидії нелегальній міграції.

Насамперед слід вказати, що перетин мігрантів через державний кордон, веде до зміни їх постійного або тимчасового місця проживання, та має динамічний характер міграції, тому розглядається як процес. Міграція як процес і система розглядається у працях українських дослідників О. Риндзак і М. Біль. На думку яких, міграція як процес супроводжуються перетинами державного кордону, міграція як система – складна, відкрита, динамічна і саморегульована підсистема соціогеосистеми [10, с. 8].

Більш ширше визначення терміну міграції наводить О. Ровенчак, на думку якої перетин адміністративних кордонів зі зміною проживання може бути добровільним чи примусовим просторовим рухом осіб. Тому особи, які створюють ці рухи (міграцію), є мігрантами [17, с. 129]. А. Романюк,

виокремив офіційну міграцію (людина змінює місце проживання на підставі офіційного дозволу сторони, яка приймає) та нелегальну міграцію (коли такого дозволу немає) [18, с. 21–22]. Як правило, під дозволом розуміється дозволений строк перебування або проживання мігрантів на певній території. Вказаний дозвіл може бути тимчасовим або постійним, в залежності від правового статусу мігранта. Тобто, такий дозвіл є контрольованим.

В науковій літературі найпоширенішими є терміни «легальна міграція» та «нелегальна міграція». Вчена О. Кузьменко пропонує визначати легальну та нелегальну міграцію за ступенем контрольованості [8, с. 9]. Натомість О. Піскун пропонує легальну та нелегальну міграцію розрізняти за ступенем легальності, що підтверджує легальний в'їзд та перебування мігранта на території держави [14, с. 42, 44]. Вперше, починаючи з часів незалежності, термін «нелегальна міграція» вживався у Програмі боротьби з нелегальною міграцією на 1999–2000 рр., та трактувався наступним чином: «нелегальна міграція – перетинання іноземцями або особами без громадянства державного кордону України та переміщення її територією з порушенням установленого порядку» [15].

На думку автора: *«легальна міграція* – це прибуття до країни іноземців та осіб без громадянства відповідно до встановлених правил та в установленому законодавством чи міжнародним договором порядку, на тимчасове або постійне проживання, або перебування, що підтверджується офіційним дозволом; *нелегальна міграція* – це прибуття до країни іноземців та осіб без громадянства поза пунктами державного кордону, з уникненням прикордонного контролю, дії яких спрямовані на порушення вимог в'їзду, виїзду та перебування в країні слідування, а також законне прибуття до країни, але ухилення від виїзду після дозволеного терміну перебування, визначених міграційним законодавством країни тимчасового перебування».

Варто зазначити, що п. 10 Стратегії національної безпеки України до поточних та прогнозованих загроз національній безпеці та національним інтересам України віднесено нелегальну міграцію (актуальна загроза), а п. 30 Стратегії до підвищення уразливості до загроз віднесено зростання кількості порушень міграційного законодавства України іноземцями та особами без громадянства, зокрема вихідцями з держав міграційного ризику, а також залучення цих осіб до протиправної діяльності [16].

Отже, у цьому контексті варто дослідити співвідношення змісту понять «регулювання міграційними процесами» та «управління міграційними процесами». На думку О. Шапоренко регулювання міграційних процесів це система адміністративно-правових і соціально-економічних заходів, які враховують права мігрантів та їх потребу у переміщенні, що відповідає поточним і перспективним потребам країни [22, с. 254]. У дослідженнях Н. Бортник та Р. Радейко вказується на адміністративно-правовому регулюванні, оскільки правовідносини у сфері міграції складаються в процесі здійснення державного управління міграційними процесами які врегульовані нормами права [3, с. 73]. При цьому зазначають, що «протидії нелегальній міграції стає важливим напрямом державного управління у сфері міграції».

Поняття «управління міграційними процесами» вживається у міжнародній термінології, та розглядається як «різні державні функції в межах національної системи, спрямовані на управління процесами в'їзду та перебування іноземців всередині країни, захист біженців та інших осіб, які потребують захисту» [11, с. 22]. Вчена А. Дергач під поняттям управління міграційними процесами розуміє «складову державного управління, що повинно забезпечувати взаємодію органів державної влади як єдиного цілого, з метою виконання поставлених перед ними завдань у сфері міграції» [5, с. 50]. Вчена І. Майданік, зосереджує свою увагу на координації, правовому регулюванню та управлінні міграційними процесами, де регулювання означає відповідати певним правилам, управляти означає здійснювати вплив на міграційні процеси. На думку цієї вченої регулювання та координації є основним інструментом управління [9, с. 87].

Узагальнюючи думки вчених можна дійти висновку, що зміст поняття «управління міграційними процесами» і «регулювання міграційними процесами» взаємопов'язані між собою та спрямовані на досягнення стратегічних цілей у сфері міграції та протидії нелегальній, однак відрізняються особливостями впливу. Державно-управлінський вплив направлений на реалізацію функцій держави у сфері протидії нелегальній міграції та впорядкування відносин між усіма суб'єктами міграційних процесів.

Ефективність державного управління міграційними процесами у сфері протидії нелегальній міграції залежить від діючого механізму державного управління, який містить стратегічні цілі,

державно-управлінський вплив на суспільні відносини, кількісні індикатори досягнення цілей, результат.

З цього приводу варто зауважити, що термін «механізм державного управління» включає в себе два поняття «механізм» і «державне управління».

Слід зазначити, що в науковій літературі немає єдиного підходу до визначення терміну. На думку В.М. Князева, В.Д. Бакуменко «це практичні заходи, засоби, важелі, стимули, за допомогою яких органи державної влади впливають на суспільство, будь-яку соціальну систему з метою досягнення поставлених цілей» [6, с. 116–117]. Вчені Р. Ларіна, А. Владзимирський, О. Балуська вважають, що механізм управління є частина загальної системи управління, яка забезпечується впливом на зовнішні та внутрішні фактори, від яких залежить успішність досягнення результату діяльності управлінського об'єкта. Де елементами виступають: цілі, критерії, фактори, методи, ресурси, які спрямовані на досягнення поставленої мети [7, с. 27]. Н. Нижник та О. Машков зосереджують свою увагу саме на важливості організаційного механізму державного управління, що розглядається ними як «сукупність різних за своєю природою конкретних організаційних елементів у механізмі, що повинні організувати регулювання, управління в інтересах державної влади, ефективну діяльність державно-управлінської системи» [12, с. 39].

Поняття «державне управління»: в загальному розумінні – це керівництво, координація та вплив з метою досягнення цілі, а цілю управління є система, досягнення якого в процесі управління дозволяє вирішити проблему; у вузькому – організуючий вплив органів виконавчої влади на конкретну сферу суспільних відносин. Тому єдиного підходу до визначення терміну «механізм державного управління» немає.

Більшість науковців, які здійснюють дослідження у сфері протидії нелегальній міграції, зосереджують увагу на адміністративно-правовому механізмі, який встановлює правові засади органів влади. Загальнопоширеним визначенням є думка О. Кузьменко, яка вказує на адміністративно-правовий механізм протидії нелегальній міграції, що містить у собі «систему правових актів; організаційно-структурні формування механізму (тобто суб'єкти, що здійснюють протидію); організаційно-правові способи (тобто види діяльності суб'єктів протидії)» [8, с. 16–17]. На думку вченої цей механізм є системною складовою частиною загальнодержавного механізму впливу щодо соціально негативних явищ.

Вчена І. Серова стверджує, що нелегальна міграція набуває нових трансформацій, змінюється, тому і визначення механізму протидії нелегальній міграції потребує удосконалення. На її думку, таким механізмом є «міжнародно-правовий механізм протидії нелегальній міграції», який здійснюється суб'єктами міжнародного права, та має складатися з таких елементів: «міжнародно-правові норми та принципи, суб'єкти міжнародного права; міжнародно-правові відносини з протидії нелегальній міграції [19, с. 345]. В. Снігур розглядає як адміністративно-правовий режим, а впорядкування міграційних процесів розглядає з позицій міграційних пріоритетів, кількісного складу міграційних потоків та їх структури, де з однієї сторони є держава, з іншої – мігрант [20, с. 98]. М. Баламуш вказує на режимі протидії нелегальній міграції в Україні, як одного із елементів міграційного режиму та найменш систематизованого законодавством [2, с. 179]. Натомість Н. Тиндик вважає, що міграційний режим є різновидом адміністративно-правового режиму, в межах якого здійснюється регулювання міграційними процесів, тому систему, що регулюють відносини у сфері діяльності суб'єктів міграції, доцільно розглядати як адміністративно-правовий механізм регулювання міграції [21, с. 14–15].

На думку автора, правове регулювання міграційних процесів у сфері протидії нелегальній міграції є основою організаційно-правового механізму протидії нелегальній міграції, яке виступає як засіб державного управління і створює умови для розвитку всіх інших механізмів управління.

Основні механізми реалізації державного управління міграційних процесів у сфері протидії нелегальній міграції здійснюється у наступних напрямках:

- регулювання легальної міграції (контроль за отриманням дозволу на тимчасове та постійне місце проживання в Україні на підставі дозволу на імміграцію, навчання, працевлаштування, возз'єднання з сім'єю громадянами України);

- регулювання протидії нелегальній міграції (комплекс заходів спрямованих на попередження, запобігання, виявлення та припинення порушень міграційного законодавства спрямованих на протидію нелегальній міграції);

- регулювання правових заходів спрямованих на захист прав іноземців, осіб без громадянства, біженців та осіб, які потребують додаткового захисту, нелегальних мігрантів (право на безоплатну правову допомогу, адвоката, перекладача, в тому числі оскарження рішень органів влади та ін.);

- регулювання міжнародних відносин (укладання угод про реадмісію, боротьба з незаконною міграцією, транскордонне співробітництво для боротьби з злочинністю та тероризмом, тощо);

- регулювання прикордонного режиму (контроль за порядком в'їзду в Україну; посилення кримінальної відповідальності до організаторів каналів незаконної міграції, торгівлі людьми, переправленням осіб через державний кордон України, тощо).

У вказаному контексті варто вказати на праці Л. Юзькова, який розглянув механізм державного управління як безпосередній процес забезпечення управління на практиці через вплив суб'єктів управління на об'єкти управління, а до механізмів управління включає наступні елементи: об'єкти та суб'єкти управління, взаємовплив між суб'єктами й об'єктами управління, що становлять функціональну (динамічну) основу [13, с. 87].

Крім того, слід зазначити, що Стратегією національної безпеки України визначено, що для забезпечення національних інтересів і безпеки держави, Україна, серед іншого бере активну участь у протидії нелегальній міграції (п.33 Стратегії), а також буде підвищувати ефективність державної політики у сферах захисту державного кордону України, а також міграції (п.46 Стратегії), посилить міграційний контроль на державному кордоні і всередині держави для забезпечення дотримання іноземцями та особами без громадянства законодавства України (п. 63 Стратегії) [16].

Отже, це свідчить проте, що протидія нелегальній міграції є одним із напрямів зовнішньополітичної та внутрішньополітичної діяльності держави спрямованої на забезпечення національних інтересів і безпеки держави.

Варто погодитися із думкою А. Денисова, що у зв'язку із курсом України на євроінтеграцію, необхідним є створення механізму нейтралізації загроз національній безпеці у міграційній сфері [4, с. 115].

Таким чином, на думку автора, організаційно-правовий механізм протидії нелегальній міграції має свою мету, завдання, суб'єкт та об'єкти управління у сфері протидії нелегальній міграції.

У своїх попередніх дослідженнях автором вже було визначено суб'єкти управління у сфері протидії нелегальній міграції, з яких одні суб'єкти визначають загальнодержавний підхід до протидії нелегальній міграції, послідовність впливу, визначають засоби регулювання та порядок моніторингу міграційних процесів; інші суб'єкти безпосередньо забезпечують організаційно-управлінські функції, спрямовані на протидію нелегальній

міграції від загроз у сфері міграції та протидії нелегальній міграції [1, с.98-99].

Об'єктом управління є небезпечне та протизаконне явище – нелегальна міграція, а також суб'єкти міграційних процесів – мігранти, які розглядаються за авторською класифікацією мігрантів за правовим статусом перебування в Україні [1, с. 102], що систематизовано автором у таб. 1.

На думку автора, першу групу становлять особи які, постійно на законних підставах перебувають в Україні: іммігранти, біженці: другу групу становлять особи, які тимчасово, на законних перебувають в Україні: іноземці, особи без громадянства, особи, які потребують додаткового захисту, шукачі захисту (на строк дії довідки про звернення за захистом в Україні); третю групу осіб становлять особи, які знаходяться на території України з порушенням законодавства: нелегальний мігрант (незаконний мігрант), мігрант з нерегульованим статусом: чет-

верту групу становлять особи, які знаходяться на території на законних підставах або з порушенням та мають зобов'язання перед органами влади: невізний мігрант, кримінальний мігрант.

З огляду на авторську позицію вважаю, що складниками організаційно-правового механізму протидії нелегальній міграції є: 1) нормативно-правові акти (що регулюють питання в'їзду, виїзду та перебування на території України іноземців, осіб без громадянства та інших категорій мігрантів); 2) організаційно-структурні формування механізму (суб'єкти управління у сфері протидії нелегальній міграції, та інші суб'єкти); 3) заходи протидії нелегальній міграції на усіх рівнях (міждержавну, національному; регіональному); 4) взаємодія суб'єктів протидії нелегальній міграції щодо захисту національних інтересів від загроз у сфері міграції та протидії нелегальній міграції. Організаційно-правовий механізм протидії нелегальній схематично відображено на рис. 1.

Таблиця 1

Класифікація мігрантів за правовим статусом перебування на території України

	Суб'єкти міграційних процесів (мігранти)	Підстави перебування	Правовий статус перебування
1	Іммігранти	Отримали дозвіл на імміграцію в Україну та документовані посвідкою на постійне проживання в Україні	постійно / на законних підставах
2	Біженець, особа, яка потребує додаткового захисту	Отримали статус біженця або особи, яка потребує додаткового захисту. Отримали відповідне посвідчення	постійно / тимчасово на законних підставах
3	Іноземець та особа без громадянства	Протягом дії візи або дозволеного терміну перебування з безвізовим порядком в'їзду, в тому числі документовані посвідкою на тимчасове проживання або посвідченням ОБГ	тимчасово / постійно на законних підставах
4	Шукач притулку	Звернувся за захистом в Україні та його заява розглядається органами ДМС чи оскаржується в судовому порядку. Документовані довідкою за зверненням в Україні	тимчасово / на законних підставах
5	Нелегальний мігрант (незаконний мігрант)	Відсутні підстави для законного перебування в Україні	з порушенням правил перебування іноземців та ОБГ (до прийняття рішення органами ДМС / ДПС)
6	Мігрант з нерегульованим статусом	Має право на отримання громадянства в Україні або особи без громадянства, однак не може підтвердити законність перебування	з порушенням правил перебування (відсутність підстав для застосування заходів адміністративного примусу органами ДМС)
7	Кримінальний мігрант	Має законні підстави для перебування в Україні, однак використовує зазначені підстави перебування для зайняття кримінальною діяльністю або з порушенням правил перебування	Постійно / тимчасово; на законних підставах / з порушенням правил перебування
8	Невізний мігрант	Має зобов'язання щодо виїзду за межі держави або підпадає під дію заборони щодо примусового повернення чи примусового видворення або видачі чи передачі іноземця та особи без громадянства з України до інших країн	з порушенням правил перебування (відсутність підстав для застосування заходів адміністративного примусу органами ДМС)

Джерело: розроблено автором

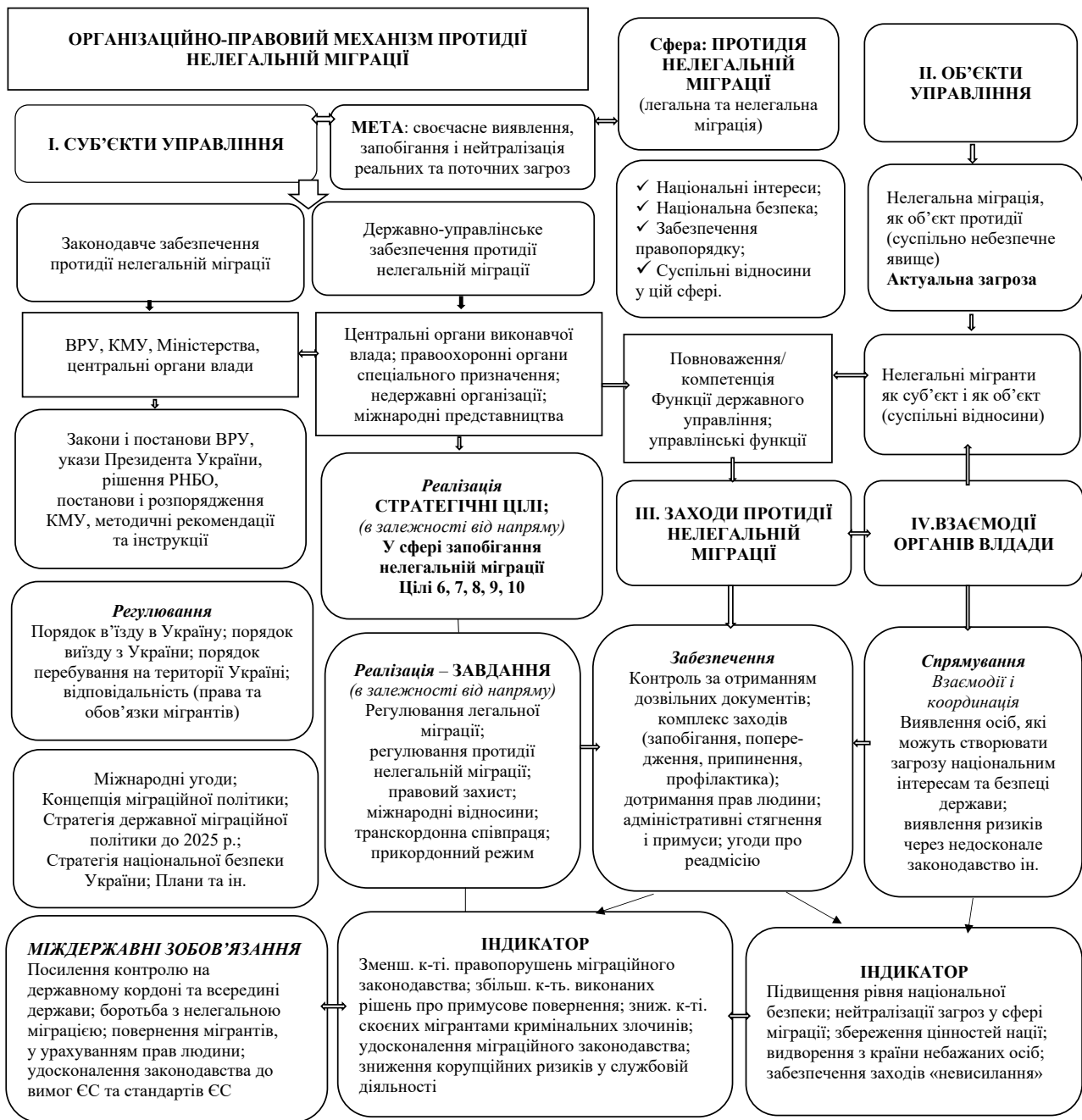

Рис. 1.

На думку автора, основною метою організаційно-правового механізму протидії нелегальній міграції є своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних та поточних загроз у сфері протидії нелегальній міграції, що залежить від впливу суб'єктів управління (нормативно-правове забезпечення протидії нелегальній міграції) на об'єкт управління, тобто протизаконне, небезпечне явище яким є нелегальна міграція, та впливу суб'єктів управління (державно-управлінське забезпечення протидії нелегальній міграції) на суб'єкт міграційних процесів (мігрантів), в залеж-

ності від їх правового статусу перебування в країні перебування. Тобто, у вказаному поєднанні механізм може бути частиною складної управлінської системи, а також сукупністю заходів та методів.

З цього приводу також зазначають М. Біль і О. Риндзак, що все залежить від способу впливу на міграційні процеси (інструменти); може бути як процес, як система, як інструменти (адміністративні, нормативно-правові, соціокультурні, соціально-економічні.) [10, с. 12].

Отже, підсумовуючи вищевикладене, автором пропонується державне регулювання міграцій-

ними процесами розглядати як систему заходів впливу, спрямованих на створення умов для впорядкування міграційних процесів, з урахуванням норм прав, національних інтересів держави, національної безпеки держави та взятих міждержавних зобов'язань, що в більшій мірі відображається у прийнятті нормативно-правових актів, та не передбачає прямого впливу. Державне управління міграційними процесами як комплекс цілеспрямованих та організованих заходів впливу, що забезпечується органами влади наділених владними повноваженнями у взаємозв'язку з недержавними інститутами, з урахуванням прав та обов'язків мігрантів, врегульованих нормами права.

Таким чином, під терміном «державне управління у сфері протидії нелегальній міграції» автором пропонується розуміти – «цілеспрямований та організований вплив держави через органи виконавчої влади, до компетенції яких належать питання протидії та запобігання нелегальній міграції, спрямований на припинення порушень з прикордонних питань, законодавства про правовий статус іноземців та осіб без громадянства, у взаємодії з недержавними інститутами та міжнародними організаціями, врегульованих нормами права, з метою захисту національної безпеки та національних інтересів держави від загроз у сфері міграції (імміграції) та протидії нелегальній (незаконній) міграції».

Висновки. Підводячи підсумок, слід зробити висновок, що ефективність організаційно-правового механізму протидії нелегальній міграції

залежить від державно-управлінського впливу на суспільні відносини у сфері протидії нелегальній міграції та узгодженій взаємодії між усіма уповноваженими суб'єктами з метою досягнення мети та визначених стратегічних цілях держави, що спрямовані на посилення міграційного контролю на державному кордоні і всередині держави, в тому числі забезпечення дотримання іноземцями та особами без громадянства законодавства України.

Під організаційно-правовим механізмом протидії нелегальній міграції варто розуміти порядок взаємодії між державними суб'єктами управління, державними та недержавними суб'єктами, які наділені владними повноваженнями, мають свої окремі завдання та функції, формують та впливають на прийняття рішення у сфері міграції та протидії нелегальній міграції, а також взаємодію суб'єктів управління з суб'єктами міграційних процесів (мігрантами), в залежності від її правового статусу перебування в країні.

Варто наголосити на тому, що у зв'язку із широкомасштабним вторгненням росії в Україну перед державою та органами влади, гостро постає питання в удосконаленні міграційних процесів пов'язаних з в'їздом, виїздом та перебуванням іноземних осіб на території держави та формуванні дієвих механізмів взаємодії органів управління щодо протидії нелегальній міграції на усіх рівнях управління, які мають бути наближені до європейських стандартів та взятих міжнародних зобов'язаннях.

Список літератури:

1. Martianova R. Subjects and objects of the state management of migration processes in the field of combating illegal migration. *KELM (Knowledge, Education, Law, Management)*. 2020. Vol. 33. № 5. P. 96–103. DOI: <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.5.3.16>
2. Баламуш М.Д. Міграційний режим в Україні (адміністративно-правовий аспект) : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Запоріжжя, 2017. 206 с.
3. Бортник Н.П., Радейко Р.І. Державне управління у сфері міграції на сучасному етапі у контексті реалізації Стратегії державної міграційної політики України на період до 2025 року: проблеми реалізації. *Право.иа*. № 3. 2020. С. 69–74. DOI: 10.32782/LAW.UA.2020.3.11.
4. Денисов А.І. Правові засоби забезпечення національної міграційної безпеки України. Інформація і право. 2018. № 2 (25). С. 110–116.
5. Дергач А.В. Регулювання міграційних процесів в сучасних умовах. Інвестиції: практика та досвід. 2015. № 23. С. 165–168.
6. Державне управління : словн.-довід. / за заг. ред. В.М. Князева, В.Д. Бакуменка. Київ : Вид-во УАДУ, 2002. 228 с.
7. Державний механізм забезпечення інформатизації системи охорони здоров'я: монографія / Р.Р. Ларіна, А.В. Владзимирський, О.В. Балуєва / за заг. ред. В.В. Дорофійенко. Донецьк : ТОВ «Цифрова типографія», 2008. 252 с.
8. Кузьменко О. В. Адміністративно-правова протидія нелегальній міграції в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2000. 21 с.
9. Майданік І.П. Проблеми регулювання та координації трудових міграційних процесів. *Демографія та соціальна економіка*. 2005. № 2. С. 86–92.

10. Міграція в умовах трансформації регіональних ринків праці України: механізми регулювання / ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України»; наук. ред. У.Я. Садова. Львів, 2019. 263 с.
11. Міжнародна термінологія у сфері міграції: українсько-англійський тлумачний словник. Київ : БЛАНК-ПРЕС, 2015. 100 с.
12. Нижник Н.Р., Машков О.А. Системний підхід в організації державного управління: Навч. посібник / За заг.ред. Н.Р.Нижник. Київ : Вид-во УАДУ, 1998. 160 с.
13. Палаганюк О. Аналіз механізмів державного регулювання нелегальної міграції в Україні у працях сучасних дослідників. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2014. Вип.1 (20). С. 83–91.
14. Піскун О. І. Основи міграційного права: Порівняльний аналіз : навч. посіб. Київ : «МП Леся», 1998. 360 с.
15. Про затвердження програми боротьби з нелегальною міграцією на 1999-2000 роки : Постанова Кабінету Міністрів України від 27.02.1999 р. N 273. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273-99-%D0%B-F#Text>
16. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України» : Указ Президента України від 14.09.2020 р. № 392/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text>
17. Ровенчак О. Визначення та класифікації міграцій: наближення до операційних понять. *Політичний менеджмент*. 2006. № 2. С. 127–139.
18. Романюк А. Міграційні процеси у Львівській області. Українські варіанти. 1997. № 2. С. 21–25.
19. Серова І. І. Доктринальні підходи до вивчення міжнародно-правової протидії нелегальній міграції. *Часопис Київ. ун-ту права*. 2012. № 1. С. 343–346.
20. Снігур М.В. Міграційний режим як вид адміністративного режиму в Україні. *Актуальні проблеми держави і права*. 2007. № 35. С. 94–99. DOI: <https://doi.org/10.32837/apdp.v0i35.2584>
21. Тиндик Н. Адміністративно-правовий механізм регулювання міграції в Україні : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Ірпінь, 2009. 47 с.
22. Шапоренко О.І. Державна міграційна політика: шляхи регулювання та принципи. *Право та державне управління*. 2019 р. Т. 2. № 2 (35). С. 252–257. DOI <https://doi.org/10.32840/pdu.2-2.36>

Martianova R.A. ORGANIZATIONAL AND LEGAL MECHANISM OF COMBATING ILLEGAL MIGRATION

The article examines the state-management influence through authorities on the regulation of migration processes from the standpoint of migration priorities aimed at ensuring the country's security and the national interests of the state. "Management of migration processes" and "regulation of migration processes" should be understood. A proper understanding of the understanding of concepts is given.

It is proven that the present requires the creation of a new approach to the formation of public administration in the field of combating illegal migration and the implementation of an effective mechanism of public administration, which contains strategic goals, public-administrative influence on social relations, quantitative indicators of achieving goals, and results.

The mechanism of combating illegal migration is studied from the point of view of state administration, which is proposed to be considered as an organizational and legal mechanism of combating illegal migration, which is based on the close interaction of authorities whose activities are aimed at combating illegal migration. Normative and legal regulation of migration processes is considered as the basis of a mechanism that acts as a means of state management and creates conditions for the development of all other management mechanisms.

It is proved that the purpose of the specified mechanism is the timely detection, prevention and neutralization of real and current threats in the field of combating illegal migration, which depends on the influence of the subjects of management on the object of management, i.e. the illegal, dangerous phenomenon that is illegal migration, and the influence of sub management entities for the subject of migration processes (migrants), depending on their legal status of stay in the host country.

Conclusions were made and it was proposed to consider the mechanism of combating illegal migration as a part of the management system, which is ensured by the influence on external and internal factors, as well as a set of practical measures, methods, levers of influence depending on the management body, tools, regulatory legal acts, with the help of which bodies state administrations implement the functions and tasks assigned to them in the field of combating illegal migration.

Key words: *management of migration processes, illegal migration, irregular migration, mechanism of combating illegal migration.*